

דף יח.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פט"ו הי"ד

הַעֲרָלָה וְכֹלֵאֵי הַכֶּרֶם עֹלִין בְּאֶחָד וּמֵאֲתַיִם וּמֵצִטְרָפִין זֶה
 עִם זֶה וְאֵינוֹ צָרִיף לְהָרִים. כִּיצַד. רְבִיעִית שֶׁל יַיִן עֲרָלָה
 אוֹ כֹלֵאֵי הַכֶּרֶם אוֹ שֶׁהִיְתָה הָרְבִיעִית מֵצִטְרָפֶת מְשֻׁנֵּיהֶם
 שֶׁנִּפְלָה לְתוֹף מֵאֲתַיִם רְבִיעִיּוֹת שֶׁל יַיִן הַכֹּל מִתָּר וְאֵינוֹ
 צָרִיף לְהָרִים כְּלוּם. נִפְלָה לְפָחוֹת מֵאֲתַיִם הַכֹּל אֲסוּר
 בְּהִנְיָה:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' כלים פכ"ג ה"ד

הַמְּחַבֵּר שְׁנֵי טַפְחִים מִן הַבְּגָד וּמִן הַשֵּׁק טַפַּח שְׁלֹשָׁה מִן
 הַשֵּׁק וְאֶחָד מִן הָעוֹר אֲרַבְעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן הַמֶּפֶץ
 הָרִי זֶה טָהוֹר מִן הַמְּדָרָס. אֲבָל אִם חֵבֵר חֲמִשָּׁה טַפְחִים
 מִן הַמֶּפֶץ וְאֶחָד מִן הָעוֹר אֲרַבְעָה מִן הָעוֹר וְאֶחָד מִן
 הַשֵּׁק שְׁלֹשָׁה מִן הַשֵּׁק וְאֶחָד מִן הַבְּגָד הָרִי זֶה טָמֵא מְדָרָס
 זֶה הַכֹּל כֹּל שֶׁהִשְׁלִים שְׁעוֹרוֹ בְּחִמּוֹר מִמֶּנּוּ טָמֵא מִן
 הַקָּל טָהוֹר:

ע. כסף משנה הערלה וכלאי הכרם וכו'. בריש פרק ב' דערלה. ומ"ש נפלה לפחות ממאתים
 הכל אסור בהנאה, כתב הראב"ד אינו כן וכו':

פ. כסף משנה המחבר שני טפחים וכו'. פרק כ' דכלים:

עין משפט ג.ד.

הרמב"ם הל' כלים פכ"ג ה"ג

השק שיעורו אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים^ז. הַעוֹר
 חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה. הַמֶּפֶץ שְׁשֵׁה עַל שְׁשֵׁה בֵּין לְמִדְרָס
 בֵּין לְשֶׁאֵר הַטְּמְאוֹת. וּפְחוֹת מִן הַשְּׁעוּרִין הָאֵלוֹ טְהוּרִין
 מִכְּלוּם. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּקָרַע אֶחָד מֵהֵן שְׁנִקְרַע
 בְּלֹא כוֹנֵה. אֲבָל הַקּוֹצֵץ בְּכוֹנֵה וְקָצַץ אֶפְלוֹ טֶפַח עַל טֶפַח
 לְמוֹשָׁב אוֹ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים עַל שְׁלֹשָׁה טְפָחִים לְמִשְׁכַּב
 הָרִי זֶה מִתְטַמֵּא בְּמִדְרָס. בֵּין שְׁהִיָּה הַטֶּפַח עַל טֶפַח
 שְׁקָצַץ אוֹ הַשְּׁלֹשָׁה בְּגֵד אוֹ שֵׁק אוֹ עוֹר אוֹ מֶפֶץ. וְכֵן
 הַמְּקַצֵּעַ מֵאֶחָד מֵהֵן לְאַחִיזָה כְּדִי שְׁיֵאחֲזוּ בּוֹ בְּיָדוֹ כְּדֶרֶךְ
 שְׁעוֹשִׂין קוֹצְצֵי תְּאֵנִים שְׁלֹא יִזְקוּ אֶצְבְּעוֹתֵיהֶן הָרִי זֶה
 טָמֵא בְּכָל שְׁהוּא. וְהוּא שְׁלֹא יִהְיֶה פְּחוֹת מִשְׁלֵשׁ עַל
 שְׁלֵשׁ שְׁכָל פְּחוֹת מִשְׁלֵשׁ אֶצְבְּעוֹת טְהוּר מִכְּלוּם:

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ו ה"א

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם נִהְנֶה בָּהֶן וְלֹא יִפְגְּמוּ כְּגוֹן הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ
 בְּכִלֵי זָהָב טְהוּר. וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁיִּפְגְּמוּ כְּגוֹן בְּגָדִים וְכִלֵי
 כֶּסֶף וְנִחְשֵׁת וּבְרִזָּל וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן. וְהַנִּהְנֶה בְּשׁוּה פְּרוּטָה
 מִן הַהֶקְדֵּשׁ שְׁאִינוֹ מְחַבֵּר בְּקָרְקַע אִם נִהְנֶה בְּדָבָר שְׁאִין
 בּוֹ פָּגָם כְּגוֹן שְׁנִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכִלֵי זָהָב שֶׁל הֶקְדֵּשׁ מְעַל. נִהְנֶה

ז. כסף משנה (ב-ג) כבר ביארנו וכו' השק שיעורו וכו' עד טהורים מכלום. פרק כ"ז דכלים:

ק. כסף משנה יש דברים שהאדם נהנה בהם ולא יפגמו וכו' עד בדבר עצמו. משנה בפ"ה דמעילה (דף י"ח):

בְּדָבָר שֶׁנִּפְגַּם כְּגוֹן שֶׁלֹּבַשׁ בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אוֹ בְּקַע בְּקוֹרְדוֹם
 לֹא מֵעַל עַד שִׁיפְגֹּם בַּהֲקֹדֶשׁ בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּאוֹתוֹ דְּבָר
 עֲצָמוֹ שֶׁנֶּהְנֶה בּוֹ וַיִּתְּכֹן לְהַנּוֹת וַיִּפְגֹּם וַיִּהְיֶה כְּאַחַת. נֶהְנֶה
 בְּכַחְצֵי פְּרוּטָה וּפְגָם בְּכַחְצֵי פְּרוּטָה אוֹ שֶׁנֶּהְנֶה בְּשׂוּה
 פְּרוּטָה וּפְגָם בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר וְלֹא נֶהְנֶה בְּמָה
 שֶׁפָּגַם וְלֹא פָּגַם בְּמָה שֶׁנֶּהְנֶה הֲרִי זֶה לֹא מֵעַל עַד שִׁיִּהְיֶה
 בְּשׂוּה פְּרוּטָה וַיִּפְגֹּם בְּאוֹתָהּ הֲנִיָּה בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּדָבָר
 עֲצָמוֹ. כִּי־צַד. הֲרִי שֶׁהִתִּיר מִטְּלִית מִבְּגַד הַקֹּדֶשׁ וַתִּפְרָה
 בְּבִגְדוֹ וּלְבָשָׁה וְנֶהְנֶה בָּהּ בְּשׂוּה פְּרוּטָה וְהִפְסִיד בְּבִגְד
 שֶׁהִתִּירָה מִמֶּנָּה בְּשׂוּה פְּרוּטָה וְלֹא הִפְסִיד בְּמִטְּלִית כְּלוּם
 הֲרִי זֶה לֹא מֵעַל מִפְּנֵי שֶׁנֶּהְנֶה בְּדָבָר אֶחָד וּפְגָם בְּדָבָר
 אַחֵר. וּכְכָר בְּאַרְנוֹ שֶׁנֶּהְנֶה וּמִהֶנָּה חֲבֵרוֹ מִצְטָרֵף וְאַפְלוֹ
 לְזִמְן מְרַבָּה:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' מעילה פ"ו ה"ב

קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הַתְּמִימִים וְשֶׁתִּלַּשׁ מִצְמָרָן. כִּי־וֹן שֶׁנֶּהְנֶה
 בְּפְרוּטָה מֵעַל אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא פָּגַם. שֶׁהֲרִי הֵן דּוֹמִים
 לְכוֹס שֶׁל זָהָב שֶׁאֵינּוּ נִפְגָּם שְׂאִין תְּלִישַׁת הַצְּמָר פּוֹסְלָת

ר. כסף משנה קדשי קדשים התמימים וכו'. @21 שם במשנה (דף י"ח). תלש מן החטאת
 כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום כשהיא מתה כיון שנהנה מעל ובגמרא (דף י"ט): מכדי אי
 בבהמה תמימה היינו כוס של זהב אמר רב פפא בבעלת מום עסקינן. ופירש"י מכדי בחטאת
 בהמה תמימה מיירי מתני' וכו' עד הילכך לא תני בה עד שיפגום: כתב הראב"ד קדשי קדשים
 התמימים א"א זה אמרו מעצמו ואין לו סמך וכו'. ואני שמעתי ולא אבין שהרי דברי רבינו
 מבוארים בגמ' שכתבתי בסמוך והיאך כתב עליו שמעצמו אמרו ואפשר שלא היה כתוב
 כן בנוסחא שלו. ועל מ"ש שהקרבן התמים וכו' אפשר שיפול בו מום, כתב בעל מ"ע

אוֹתָן מִלְקָרֵב. אָבֵל אִם נָפֵל בְּהֶן מוֹם הוֹאִיל וְלִמְכִירָה
 עוֹמְדִים וְהִגְזָה פּוֹגְמַת דְּמִיָּהֵן לֹא מְעַל עַד שִׁיִּהְיֶה וַיִּפְגַּם
 בְּפְרוּטָה. תִּלְשׁ מֵהֶן אַחַר שְׁמֵתוֹ כִּיּוֹן שְׁנֵהֲנָה מְעַל שְׁאִין
 פָּגַם לְמִתָּה. וּמְעִילָהּ זֹו מְדַבְּרִיהֶם כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ:

דף יח:

עין משפט א

הרמב"ם הל' תרומות פ"ה ה"ט

אִין תּוֹרְמִין מִן הַמְּחַבֵּר עַל הַתְּלוּשׁ וְלֹא מִן הַתְּלוּשׁ עַל
 הַמְּחַבֵּר. כִּיִּצֵּד. הָיוּ לוֹ פִּירוֹת תְּלוּשִׁין וְאָמַר פִּירוֹת אֵלוֹ

דהשתא מיהא תמים הוא ואין לנו בהקדשות אלא מקומו ושעתו כדאיתא בתוספתא רפ"ב
 דמעילה ובשעה שנהנה פגם ועוד תניא התם ועוד שתהא הנאתו ופגימתו כאחד עכ"ל:

ש. כסף משנה אין תורמין מן המחובר וכו'. משנה פ"ק דתרומות (משנה ה) ובקידושין
 פרק האומר (דף ס"ב) בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן פירות ערוגה זו תלושים יהיו
 תרומה על פירות ערוגה זו מחוברים פירות ערוגה זו מחוברים יהיו תרומה על פירות ערוגה
 זו תלושים לכשיתלשו מהו אמר ליה כל שבידו לאו כמחוסר מעשה דמי ותניא כוותיה
 ומסיים בה בברייתא יתר על כן אמר ראב"י אפילו אמר פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה
 על פירות ערוגה זו [מחוברין פירות ערוגה זו מחוברין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו]
 תלושין לכשיביאו שלישי ויתלשו והביאו שלישי ונתלשו דבריו קיימים אמר רבה לא אמר
 ראב"י אלא בשחת אבל באגם לא רב יוסף אמר אפילו באגם וכו' כמאן אזלא הא דתניא
 האומר לחבירו אם ילדה אשתך נקבה [הרי היא] מקודשת לי לא אמר כלום וא"ר חנינא
 לא שנו אלא שאין אשתו מעוברת אבל אשתו מעוברת דבריו קיימים אי כרבה בשוהכר
 עוברת אי כר"י אע"פ שלא הוכר עוברת ואיכא דאמרי אמר רבה לא אמר ראב"י אלא
 בשחת דבי כיבשי אבל בשחת דבי שקיא לא רב יוסף אמר אפילו בשחת דבי שקיא כמאן
 אזלא הא דתניא האומר לחבירו אם ילדה אשתך נקבה [הרי היא] מקודשת לי לא אמר
 כלום וא"ר חנינא לא שנו אלא שאין אשתו מעוברת אבל אשתו מעוברת דבריו קיימים
 כמאן בשוהכר עוברת ודברי הכל אמר אביי ראב"י ורבי ור"מ כולהו סבירא להו אדם מקנה
 דבר שלא בא לעולם ע"כ בגמרא. ולענין הלכה רבינו פסק בפ"ז מהלכות אישות כר' חנינא
 דבהוכר עוברת וכתב הר"ן שטעמו מפני שהוא מפרש דאביי דסבירא ליה דלית
 הלכתא כראב"י לא פליג בהדי רבה ור"י בדינא דכולהו מודו בשחת דבי כבשא דשב"ל

יְהִי תְרוּמָה עַל פְּרוֹת אֱלוֹ הַמְּחַבְּרִים אָפְלוּ (אָמַר)
 לְכַשִּׁיתְלָשׁוּ. אוֹ שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי עֲרוּגוֹת וְאָמַר פְּרוֹת עֲרוּגָה
 זוֹ תְלוּשִׁין יְהִי תְרוּמָה עַל פְּרוֹת עֲרוּגָה זוֹ מְחַבְּרִים. אוֹ

הוא ומהגני בתרומה ואשתו מעוברת נמי בשהוכר עוברת מקודשת מיהו רבה ורב יוסף טרחי לאוקמי מילתא דראב"י בשחת דהוי דשב"ל כי היכי דתיקום אליבא דהלכתא דקיימא לן משנת ראב"י קב ונקי ואביי סבירא ליה דראב"י אפילו באגם ואפילו בפחות מכן אמר דקסבר אדם מקנה דשלב"ל ומש"ה אוקמי' בשיטה ומיהו כולהו מודו דשחת והוכר עוברת דשב"ל מיקרי עכ"ל. ואיכא למידק עליה דא"כ למה פסק כאן שצריך בהביאו שליש בעת שאמר הא אפילו בשחת דבי כבשא מיקרי דבר שבא לעולם לפי דבריו ז"ל לפיכך נראה לי שרבינו סובר דכיון דאוקימנא לראב"י בשיטה לית הלכתא כוותיה ומש"ה פסק דבעינן שהביאו שליש והוכר עוברת אפילו לרבנן מקודשת דחשיב בא לעולם כמו הביאה שליש בתבואה. ואע"ג דהוה אפשר לומר דכיון דקיימא לן משנת ראב"י קב ונקי וגם מדחזינן דרבה ור"י פליגי אליביה אלמא סבירא לן כוותיה וגם מדמהדר גמרא לאוקמי לדרכי חנינא כרבה ור"י ואליבא דראב"י משמע דסבר גמרא דהלכתא כוותיה ואע"ג דקיימא לן אין אדם מקנה דשלב"ל הכא חשיב דשב"ל כיון שהוא שחת לרבה או אגם לר"י ואע"ג דאביי פליג ואמר דהאי נמי הוי דשלב"ל הוה ליה יחידאה ועי"ל דאביי נמי מודה בשחת או באגם דהוי דבר שבא לעולם אלא דסבר דראב"י אפילו מקמי דליהוי אגם קאמר מדסתם דבריו ומש"ה אוקמיה בשיט' אבל כל שהוא שחת או אגם דבר שבא לעולם חשיב לאביי עכ"ז פסק רבינו והוא שיביאו שתיהן שליש בעת שאמר משום דאמרינן בירושלמי פ"ק דתרומות ולא מפירות שהביאו שליש על פירות שלא הביאו שליש ואע"ג דבירושלמי פ"ק דתרומות אמרינן שאם תרם תרומתו תרומה הכא שאני שהוא ממחובר על התלוש. ועוד דבירושלמי רפ"ט דתרומות אמרינן הדא אמרה הפריש מפירות שלא הביאו שליש לא קדשו. ויש תוס' בספרי רבינו שכתוב בהן אפי' אמר לכשיתלשו וטעות סופר הוא וצריך למוחקו ואם נפשך שלא לשבש הספרים כ"כ לא תמחוק אלא תיבת אמר בלבד וה"ק אפילו לכשיתלשו אינם תרומה כיון שהוא לא אמר לכשיתלשו ומ"מ יש ייתור לשון בדברי רבינו דנקט היו לו פירות תלושין וכו' ונקט היו לו שתי ערוגות וכו' ותרתי למה לי ובסוף נראה שיש חסרון ונ"ל שהנוסחא הנכונה בדברי רבינו כך היא כיצד היו לו שתי ערוגות ואמר פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו מחוברים או שאמר פירות ערוגה זו מחוברים יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושין לא אמר כלום אבל אם אמר פירות ערוגה זו תלושין יהיו תרומה על פירות ערוגה זו מחוברים לכשיתלשו או שאמר פירות ערוגה זו מחוברים יהיו תרומה על פירות ערוגה זו תלושין לכשיתלשו ונתלשו הואיל ובידו לתולשן אינו מחוסר מעשה ולכשיתלשו דבריו קיימים והוא שיביאו שתיהן שליש בעת שאמר:

שָׁאֵמַר פְּרוֹת עֲרוּגָה זוֹ מִחֻבֵּי־יָהוּי תְּרוּמָה עַל פְּרוֹת
 עֲרוּגָה זוֹ תְּלוּשִׁין לֹא אָמַר כָּלוּם. אָבָל אִם אָמַר פְּרוֹת
 עֲרוּגָה זוֹ תְּלוּשִׁין יְהִי תְּרוּמָה עַל פְּרוֹת עֲרוּגָה זוֹ
 לְכַשְׁיִתְּלָשׁוּ וְנִתְּלָשׁוּ הוּאִיל וּבִידוֹ לְתִלְשָׁן אֵינוֹ מְחָסֵר
 מִעֲשֵׂה וְלְכַשְׁיִתְּלָשׁוּ שְׁנֵיהֶם דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְהוּא שְׂיָבִיאוּ
 שְׂתִיחָן שְׁלִישׁ בְּעֵת שְׁאֵמַר:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' תרומות פ"ד ה"א

עוֹשֶׂה אָדָם שְׁלִיחַ לְהַפְרִישׁ לוֹ תְּרוּמוֹת
 וּמַעֲשָׂרוֹת ^השְׁנֵאָמַר (במדבר יח-כח) 'כֵּן תְּרִימוּ גַם אֲתֶם'
 לְרַבּוֹת שְׁלוּחָכֶם. וְאֵין עוֹשִׂין שְׁלִיחַ עֲכוּ"ם שְׁנֵאָמַר גַּם
 אֲתֶם מָה אֲתֶם בְּנֵי בְרִית אֶף שְׁלוּחָכֶם בְּנֵי בְרִית:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' מעילה פ"ו ה"א

עין לעיל דף יח. עין משפט ה

עין משפט ד

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ה

אֵין מְעִילָה אֶלָּא בְּתִלוּשׁ מִן הַקְּרָקַע ^אאָבָל הַנֶּהֱנֶה בַּקְּרָקַע
 עֲצָמָה אוֹ בַּמְחָבֵר לָהּ לֹא מַעַל אֶפְלוֹ פָּגָם. פִּיצָד. הַחֹרֵשׁ

ת. כסף משנה עושה אדם שליח וכו' עד בני ברית. ריש פרק האיש מקדש (דף מ"א:):
 ואמרינן בספ"ב דגיטין (דף כ"ג:): דעבד הוי שליח דבן ברית הוא דכתיב מחוטב עצים:

א. כסף משנה אין מעילה אלא בתלוש מן הקרקע וכו'. ברייתא שם (דף י"ח): הדש בשדה
 הקדש מעל וכו'. פ"ג דמעילה (דף י"ב). ומ"ש רבינו שהאבק של השדה מועיל לשדה פי'
 שהאבק של השדה מועיל לאותו דבר שנודש בשדה. ומ"ש וכן אם חרש וכו': הדר במערת הקדש.
 ספ"ה דמעילה (דף כ'). ומ"ש או בצל אילן או שובך. בתוספתא דמעילה פ"ק הדר בצלו
 של שובך או בצלה של מערה לא נהנין ולא מועלין. ומ"ש וכן המקדיש בית בנוי הדר בו

שְׂדֵה הַקֹּדֶשׁ אוֹ הַזֹּרֵעַ בָּהּ פָּטוּר. נָטַל מֵאַבְקָה וְנִהְיָה בָּהּ
 וּפְגָמָה מֵעַל. הִדָּשׁ בְּשֵׂדֵה הַקֹּדֶשׁ מֵעַל שְׂהֶאֱבַק שְׂלָה
 מוֹעִיל לְשֵׂדֵה וְהָרִי נִהְיָה בְּאַבְקָה וּפְגָם הַשְּׂדֵה. וְכֵן אִם
 חָרַשׁ שְׂדֵה הַקֹּדֶשׁ כְּדִי לְהַעֲלוֹת אֶבֶק לְעֵשֶׁב שֶׁנִּתְּנָה בָּהּ
 וְנָטַל הָעֵשֶׁב מֵעַל. הִדָּר בְּמַעֲרַת הַקֹּדֶשׁ אוֹ בְּצֵל אֵילָן אוֹ
 שׁוֹבֵךְ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ אֶף עַל פִּי שְׁנֵהְיָה לֹא מֵעַל. וְכֵן
 הַמְקַדֵּשׁ בֵּית בְּנוֵי הַדָּר בּוֹ לֹא מֵעַל. אֲבָל הַמְקַדֵּשׁ עֲצִים
 וְאַבְנִים וּכְנָה בְּהֵן בֵּית הַדָּר שֶׁם מֵעַל כְּמוֹ שֶׁיִּתְּבָאָר:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' מעילה פ"ז ה"א

מִי שֶׁשָּׂגַג וְלָקַח הַקֹּדֶשׁ אוֹ מַעוֹת הַקֹּדֶשׁ וְנִתְּנָה לְשִׁלְיָהּ
 לְהוֹצִיאוֹ בְּתוֹרַת חֻלִּין. אִם עָשָׂה הַשְּׂלִיחַ שְׂלִיחוֹתוֹ

לא מעל אבל המקדיש עצים ואבנים וכו'. שם בגמרא פ"ה. ואיכא למידק דהא לא חילק ר"ל בכך אלא כי היכי דלא תסייעיה לרב דאמר המשתחוה לבית אסרו ומאחר שרבינו פסק בפ"ח מע"ז כרב לא ה"ל לחלק בכך כאן. וי"ל דמשמע לרבינו דהא דמפליג ר"ל לא לדחויי דלא תסייעיה לרב בלחוד אמרה אלא לקושטא דמילתא אמרה ולישנא דידיה הכי מוכח דאמר התם כשהקדישו ולבסוף בנאו משמע דקושטא הכי הוא. ויש סעד לזה מדהוה מצי לשנויי הנאה הנראית לעינים אסרה תורה כדשני לעיל ושני התם כשהקדישו ולבסוף בנאו משמע דהכי ס"ל ולפיכך פסקה רבינו ואפ"ה לא דחאה לדרב משום דלא אשכחן דפליג עליה בהדיא ואית לן למימר דטעמא משום חומרא דע"ז:

ב. כסף משנה מי ששגג ולקח הקדש או מעות הקדש ונתנו לשליח להוציאו בתורת חולין וכו' עד ואם לא עשו שליחותו בעה"ב פטור. משנה בפ"ב דמעילה (דף כ'): אמר לשלוחו תן לאורחים חתיכה חתיכה של בשר וכו'. שם במשנה אמר תן להם חתיכה חתיכה והוא אמר להם טלו שתים שתים והם נטלו ג' ג' כולם מעלו ובגמ' ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח אמר רב ששת דאמר שליח טלו אחת מדעתו ואחת מדעתי. פירוש ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח ותפשוט הא דאיבעיא לן בפ' אלמנה ניוזנית (דף צ"ח:) האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דארעא ואזל זבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי וליתכא מיהא קנה או דילמא מעביר על דבריו וליתכא נמי לא

הַמְשַׁלַּח הוּא שְׁמַעַל. וְאִם לֹא עָשָׂה שְׁלִיחוֹתוֹ אֶלָּא עָשָׂה
הַשְּׁלִיחַ מִדַּעַת עֲצָמוֹ הַשְּׁלִיחַ הוּא שְׁמַעַל. כִּי־צַד. בְּעַל
הַבַּיִת שֶׁאָמַר לְשְׁלוּחוֹ תֵּן (לִי) מֵאוֹתוֹ בְּשֶׁר לְאוֹרְחֵי הַלֶּךְ
וְנָתַן לָהֶן כֶּכֶר. אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ תֵּן לָהֶן כֶּכֶר וְנָתַן לָהֶן בְּשֶׁר.
אָמַר לְשְׁלוּחוֹ הֵבֵא לִי מִן הַחֲלוּן וְהֵבִיא לוֹ מִן הַמְּגָדֵל.
אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ הֵבֵא מִן הַמְּגָדֵל וְהֵבִיא לוֹ מִן הַחֲלוּן.
הַשְּׁלִיחַ מְעַל. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזָהָה. הַלֶּךְ הַשְּׁלִיחַ וְהֵבִיא
מִן הַחֲלוּן כְּמוֹ שֶׁאָמַר לוֹ אֶף עַל פִּי שֶׁאָמַר הַשְּׁוֹלֵחַ לֹא
הָיָה בְּלִבִּי שִׁיבִיא אֶלָּא מִן הַמְּגָדֵל בְּעַל הַבַּיִת מְעַל. שֶׁהָרִי
עָשָׂה שְׁלִיחוֹת מֵאֲמָרוֹ וְדִבְרָיִם שֶׁבִּלְבַב אֵינָן דְּבָרִים. וְאֶפְלוּ
הָיָה הַשְּׁלִיחַ חֵרֵשׁ אוֹ שׁוֹטֵה אוֹ קֶטֶן שֶׁאֵין לָהֶן שְׁלִיחוֹת
אִם עָשָׂה כְּמֵאֲמָרוֹ בְּעַל הַבַּיִת מְעַל וְאִם לֹא עָשָׂה

קנה. ורבינו פסק בפ"א משלוחין דמוסיף על שליחותו הוי וטעמו משום דבפ' אלמנה
ניזונית (דף צ"ט) אמרינן א"ד הא לא תיבעי לך וכו' דודאי מוסיף על דבריו הוי ומשמע
דכי אמר ש"מ מוסיף על שליחותו הוי שליח מדקתני דבעה"ב נמי מעל דייק דאת"ל מעביר
על דבריו הוי לא מעל בעה"ב ושני רב ששת דמהא לא תפשוט דאפי' את"ל דמוסיף על
שליחותו לא הוי שליח שאני הכא דא"ל טלו אחת מדעתו ואחת מדעתי דכיון דא"ל בהדיא
אחת מדעתו הרי נעשה שליחותו של בעה"ב בפירוש ומש"ה מעל אבל אם היה אומר סתם
טלו שתים אפשר דהו"ל מעביר על דבריו של בעה"ב ולא מעל בעה"ב והכי אמרינן בהדיא
בגמ' בפ' אלמנה נזונית. והשתא כיון שרבינו פסק דמוסיף על דבריו הוי כשפסק דבעה"ב
חייב בכל גוונא שפיר. אבל מה שפסק ברישא שהשליח פטור קשה דהא אפי' אי הוי מוסיף
מעל על מה שהוסיף. וכתב הר"י קורקוס ז"ל שאפשר לומר שדעת רבינו דאוקמתא דרב
ששת לאו לדחויי דלא תילף דמוסיף הוי אמר כן אלא כי היכי דלא תיקשי כיון שזה לא
עקר השליחות למה מעל דהא תנן עשה שליחותו בעה"ב מעל ולא השליח ומשמע ליה
אפילו הוסיף על מה שצוה דלאו דוקא צוה כן אלא שלא יפחות לזה העמידה בשאמר טלו
אחד מדעתי וכיון שכן ראוי שימעול גם השליח ובגמ' קבע אותה למידחי דלא תיפשוט
דמוסיף הוי כיון דבהכי מיירי מעתה לא דמיא מתני' לבעיין עכ"ל. והאריך עוד בדבר:

שְׁלִיחוֹתוֹ בַעַל הַבַּיִת פָּטוּר. אָמַר לְשְׁלוּחוֹ תָן לְאוֹרְחִין
 חֲתִיכָה חֲתִיכָה שֶׁל בֶּשֶׂר הֵלֶךְ הַשְּׁלִיחַ וְאָמַר לָהֶן טְלוּ
 שְׁתִּים שְׁתִּים. בַּעַל הַבַּיִת מֵעַל שְׁהָרִי נַעֲשֶׂה דְבָרוֹ
 וְהַשְּׁלִיחַ פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל שְׁלִיחוֹת בַּעַל
 הַבַּיִת וְלֹא עֶקֶר הַשְּׁלִיחוֹת. אָבָל אִם אָמַר לָהֶם הַשְּׁלִיחַ
 טְלוּ שְׁתִּים שְׁתִּים מִדַּעְתִּי שְׁנִיחֵן מֵעַלּוֹ. נָטְלוּ הָאוֹרְחִים
 שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ אֵף הָאוֹרְחִין מֵעַלּוֹ מִפְּנֵי שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶן
 עָשָׂה שְׁלִיחוֹת חֲבֵרוֹ וְהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ. נִמְצָא חֲבֵרוֹ חֵיב
 לְפִי שֶׁנַּעֲשׂוּ דְבָרָיו וְלֹא נֶעְקְרָה הַשְּׁלִיחוֹת וְהוּא חֵיב עַל
 זֶה שֶׁהוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ג

אֶכֶל וְהֶאֱכִיל אֶת חֲבֵרוֹ אוֹ נִהְנֶה וּמֵהֵנָּה חֲבֵרוֹ אֶכִּילְתוּ
 וְהִנֵּית חֲבֵרוֹ אוֹ אֶכִּילְת חֲבֵרוֹ וְהִנֵּיתוּ כֹּלֶן מִצְטָרְפִין
 לְמַעֲלָה וְאִם נַעֲשֶׂה מִן הַכֹּל הִנֵּיה בְּפְרוּטָה מֵעַל:

עין משפט ז

הרמב"ם הל' מעילה פ"ה ה"ד

הַמַּעֲלָה מִצְטָרְפֶת לְזִמָּן מְרַבָּה. כִּיצַד. נִהְנֶה הַיּוֹם מִן
 הַהֶקְדָּשׁ וְנִהְנֶה לְאַחַר כַּמָּה שָׁנִים בְּהֶעֱלֵם אֶחָד הָרִי אֵלּוֹ
 מִצְטָרְפִין לְפְרוּטָה וּמֵעַל:

ג. כסף משנה אכל והאכיל את חבירו וכו' עד ומעל. משנה בספ"ה דמעילה (דף כ'):

עין משפט ז

הרמב"ם הל' מעילה פ"ו ה"א

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם נִהְנֶה בָּהֶן וְלֹא יִפְגְּמוּ כְּגוֹן הַמְשַׁתְּמֵשׁ
 בְּכָלִי זֶהב טָהוֹר. וְיֵשׁ דְּבָרִים שֶׁיִּפְגְּמוּ כְּגוֹן בְּגָדִים וְכָלִי
 כֶּסֶף וְנִחְשֵׁת וְבִרְזֵל וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן. וְהִנֵּהנָה בְּשׂוּה פְּרוּטָה
 מִן הַהֶקְדָּשׁ שֶׁאֵינוֹ מְחַבֵּר בְּקֶרֶקַע אִם נִהְנֶה בְּדָבָר שֶׁאֵין
 בּוֹ פֶּגַם כְּגוֹן שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָלִי זֶהב שֶׁל הַהֶקְדָּשׁ מֵעַל. נִהְנֶה
 בְּדָבָר שֶׁנִּפְגַּם כְּגוֹן שֶׁלְּבַשׁ בְּגָדֵי הַהֶקְדָּשׁ אוֹ בְּקַע בְּקוֹרְדוֹם
 לֹא מֵעַל עַד שֶׁיִּפְגַּם בַּהֶקְדָּשׁ בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּאוֹתוֹ דָּבָר
 עֲצָמוֹ שֶׁנִּהְנֶה בּוֹ וְיִתְכַוֵּן לְהַנּוֹת וְיִפְגַּם וְיִהְנֶה כְּאַחַת. נִהְנֶה
 בְּכַחְצֵי פְּרוּטָה וּפְגַם בְּכַחְצֵי פְּרוּטָה אוֹ שֶׁנִּהְנֶה בְּשׂוּה
 פְּרוּטָה וּפְגַם בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּדָבָר אַחֵר וְלֹא נִהְנֶה בְּמָה
 שֶׁפְּגַם וְלֹא פֶּגַם בְּמָה שֶׁנִּהְנֶה הֵרִי זֶה לֹא מֵעַל עַד שֶׁיִּהְנֶה
 בְּשׂוּה פְּרוּטָה וְיִפְגַּם בְּאוֹתָהּ הִנֵּיהּ בְּשׂוּה פְּרוּטָה בְּדָבָר
 עֲצָמוֹ. כִּי־צַד. הֵרִי שֶׁהִתִּיר מִטְּלִית מִבְּגַד הַהֶקְדָּשׁ וְיִתְפָּרַח
 בְּבִגְדוֹ וְלִבְשָׁה וְנִהְנֶה בָּהּ בְּשׂוּה פְּרוּטָה וְהִפְסִיד בְּבִגְד
 שֶׁהִתִּירָה מִמֶּנָּה בְּשׂוּה פְּרוּטָה וְלֹא הִפְסִיד בְּמִטְּלִית כְּלוּם
 הֵרִי זֶה לֹא מֵעַל מִפְּנֵי שֶׁנִּהְנֶה בְּדָבָר אֶחָד וּפְגַם בְּדָבָר
 אַחֵר. וְכָר בְּאַרְנוֹ שֶׁהִנֵּהנָה וְיִהְנֶה חֲבֵרוֹ מִצְטָרֵף וְאַפְלוֹ
 לְזִמְן מְרַבָּה:

ד. כסף משנה יש דברים שהאדם נהנה בהם ולא יפגמו וכו' עד בדבר עצמו. משנה בפ"ה
 דמעילה (דף י"ח):

עין משפט זז

הרמב"ם הל' תרומות פ"י ה"ג

אֶכֶל וְחָזַר וְאָכַל ה'. שָׁתָה וְחָזַר וְשָׁתָה. אִם יֵשׁ מִתְחִלָּתָא
 אֶכֶלָה רֵאשׁוֹנָה עַד סוֹף אֶכֶלָה אַחֲרוֹנָה כְּדִי אֶכֶלֶת פָּרֶס
 וּמִתְחִלָּתָא שָׁתִּיָּה רֵאשׁוֹנָה עַד סוֹף שָׁתִּיָּה אַחֲרוֹנָה כְּדִי
 שָׁתִּית רְבִיעִית הָרִי אֵלּוּ מְצַטְרְפִין לְכֹזֵית:

ה'. כסף משנה אכל וחזר ואכל וכו'. ג"ז בתוספתא שם: וכתב הראב"ד א"א אמת הוא שכן מצא בתוספתא וכו'. ובנוסחא דידן בתוספתא דפסחים פ"ק כתוב בכדי שתיית רביעית ובפ"ד ממאכלות אסורות ובהלכות יוה"כ פרק שני כתב רבינו בכדי שתיית רביעית וכתב המ"מ דהכי איתא בתוספתא ויש מי שכתב שאף שיעור השתייה בכדי א"פ ולמדו כן ממ"ש בפרק אמרו לו כל המשקין מצטרפין בכדי א"פ כיצד שתה וחזר ושתה אם יש מתחלת שתייה ראשונה עד סוף שתייה אחרונה כדי א"פ מצטרפין וכתב רבינו דין זה בפרק ח' מהלכות שאר אבות הטומאות וי"ל שעשה חיזוק בטומאת גויה של דבריהם וכ"נ בכריתות דשמואל מחמיר טפי בשיעור אוכלים טמאים ומשקים טמאים משאר איסורים ואע"ג דאיתותב התם יש לנו ללמוד שיש לחלק ביניהם לשאר איסורים ושלא לדחות תוספתא עכ"ל. והר"י קורקוס ז"ל כתב עוד טעם אחר דאכילת האיסורים אאכילה והנאת גרונו הוא דמיחייב ולכך אם יש כדי שתיית רביעית מצטרפת הנאתה והאכילה נמשכת הנאתה יותר ולכך מצטרפת עד כדי אכילת פרס אבל טומאת גויה לאו באכילה ושתייה והנאה תליא מילתא דאפי' תחב לו חבירו בבית הבליעה נטמא גופו ולכך אין לחלק בין אכילה לשתייה ובתרווייהו בכא"פ מצטרפין עכ"ל: